

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je chápána jako selhávání nezletilého ve školním edukativním programu nejen v procesu vzdělávání, ale také v procesu vytváření si negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, učitelům a škole obecně. Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci s žákem a často také s rodinou žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti, žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souhrnem příčin, které je třeba včas rozpoznat a přijmout účinná preventivní opatření, která povedou k nápravě. Při řešení školních neúspěchů je nutná úzká spolupráce pedagogických pracovníků, zákonných zástupců a žáka samotného. Často je nutná i konzultace s odborníky.

Strategie školní neúspěšnosti vychází z Vyhlášky č. 27/2016 Sb. a jejím cílem je vyhledávání potenciálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti. Škola dále zpracovává a uskutečňuje preventivní program včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování, které vychází také z Vyhlášky č. 72/2005 Sb.

I. PŘÍČINY ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

1. osobnost žáka – školní nezralost, snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká sebedůvěra, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka, PAS, vysoká absence, nízká odolnost vůči zátěži
2. rodina – nepodnětné rodinné prostředí, rozdílné osobnostní a sociální podmínky života v rodině, nesprávné typy výchovy, složitá rodinná situace, střídavá péče, přílišné nároky na dítě, přecvičování leváctví
3. nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu ve škole – malá aktivizace žákovy osobnosti ve vyučování, nedostatečná motivace, nerespektování vývojových hledisek a principů pedagogické práce, špatné vztahy mezi učitelem a žákem, popřípadě mezi žákem a spolužáky, konflikty ve spolupráci školy s rodinou

II. PROJEVY ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

1. neprospěch v pololetním hodnocení či nehodnocení v některém předmětu
2. dlouhodobé neplnění školních povinností
3. soustavné porušování školního řádu svým chováním a neakceptace uplatňovaných opatření

III. DOPROVODNÉ PROJEVY ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

1. neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie
2. poruchy chování – záškoláctví, útky ze školy nebo z domova, zvýšená absence
3. obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese

IV. POSTOJ ŽÁKA A RODIČŮ KE ŠKOLNÍ PRÁCI

Velmi důležitou roli hraje také postoj žáka i rodičů ke škole a školní práci. Tento postoj závisí především na dobré motivaci a zvyšování sebedůvěry dítěte.

Postoj žáka ke škole dále ovlivňují i dílčí úspěchy a neúspěchy ve vzdělávacím procesu.

Žáci, kteří pracují pod úrovní svých schopností a bez zvýšeného vlastního úsilí, nejsou motivováni k lepším výsledkům a bývají ve škole nespokojeni. Neúspěch může být u žáka podnětem k většímu úsilí a snaze o zlepšení výsledků. Pokud jsou však neúspěchy příliš časté, motivace žáka se rychle snižuje.

V. PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ZE STRANY ŠKOLY

Motivace a zvyšování sebedůvěry

- klademe na žáka přiměřené nároky
- dbáme na pravidelnou docházku žáka
- důsledně kontrolujeme domácí přípravu žáka a splnění zadaných úkolů
- zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky
- oceňujeme jeho jedinečnost
- umožňujeme mu vyslovovat vlastní názory
- podporujeme aktivitu žáka
- poskytujeme příležitost zažít úspěch
- pomáháme mu a radujeme se z jeho úspěchů
- rozvíjíme u žáka pocit empatie
- vyhýbáme se negativnímu srovnávání
- věnujeme pozornost rodinnému zázemí žáka

Pedagogičtí pracovníci

- znají žákovy vzdělávací možnosti a jsou se žákem v pravidelném kontaktu
- mají přehled o úrovni vědomostí a dovedností žáka
- spolupracují s třídním učitelem
- znají příčiny žákových nedostatků při plnění školních povinností
- znají žákovo rodinné zázemí a jeho zdravotní stav
- stanovují pravidla vzdělávacího procesu a způsoby hodnocení v daném předmětu
- efektivně podporují žáka a motivují jej ke školní práci
- nabízejí žákům a jejich zákonným zástupcům konzultační hodiny,

VI. DOPORUČENÉ POSTUPY PŘI ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost žáků v průběhu vzdělávání. Vyhodnocuje úspěšnost žáka a dokáže zpracovat opatření, která vedou ke zkvalitňování procesu hodnocení úspěšnosti žáků. S výsledky hodnocení pracují všichni pedagogové včetně vedení školy. Jejich činnost vede ke zkvalitnění vzdělávání a snížení školní neúspěšnosti.

1. Individuální pomoc vyučujícího v rámci běžné výuky - třídní učitel zkonzultuje situaci žáka s výchovným poradcem, popř. vypracuje plán pedagogické podpory a seznámí s ním ostatní vyučující. Plán je založen především na individuálním přístupu k žákovi – přiměřená časová dotace k vypracování úkolů, množství zadávaných úkolů, ověření pochopení zadání úlohy, poskytování zpětné vazby, preferování ústní formy ověřování znalostí, zadávání vhodných cvičení k zopakování a upevnění učiva atd.
2. Zapojení školního poradenského pracoviště – třídní učitel úzce spolupracuje s výchovným poradcem i metodikem prevence. Všichni participují na prevenci a případném řešení školní neúspěšnosti.
3. Zapojení školského poradenského pracoviště - případně přetrvávání obtíží je zákonným zástupcům doporučena návštěva odborného pracoviště – např. PPP, SPC apod. V případě potřeby jsou žákovi poskytnuta podpůrná opatření (individualizace, reedukace, pedagogická intervence, pomoc asistenta pedagoga, zohlednění obtíží, úprava metod a forem výuky atd.
4. Škola vždy úzce spolupracuje s rodiči - pravidelně (během třídních schůzek a konzultací) je informuje o výsledcích výchovně vzdělávacího procesu a zároveň sleduje plnění žákovy domácí přípravy.

VI. DLOUHODOBÁ NEPŘÍTOMNOST ZE ZDRAVOTNÍCH A JINÝCH ZÁVAŽNÝCH DŮVODŮ

Příčinou zhoršení prospěchu může být také dlouhodobá nepřítomnost žáka ve škole a ztráta kontaktů se spolužáky. Ve spolupráci třídního učitele, vyučujících a zákonných zástupců a výchovného poradce je vytvořen plán dostudování zameškaného učiva, termíny zkoušení i možnosti individuálních konzultací s vyučujícími.

V Ladné dne 1. 10.2022

Mgr. Petra Kosová